

Mittetulundusühing, sihtasutus ja koolitusteenused

Mittetulundusühingute seaduse § 1 lõike 1 kohaselt on mittetulundusühing (MTÜ) isikute vabatahtlik ühendus, mille eesmärgiks või põhitegevuseks ei või olla majandustegevuse kaudu tulu saamine. Sõltumata sellest võib tekkida käibemaksukohustus, kui MTÜ müüb kaupa või osutab teenust ettevõtluse käigus.

Sihtasutus (SA) on eraõiguslik juriidiline isik, millel ei ole liikmeid ning mis on loodud vara valitsemiseks ja kasutamiseks põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks. Ka sihtasutuse vormis tegutsemine ei välista käibe tekkimist ettevõtluse käigus. Sihtasutuse tegevus võib olla ka täies ulatuses ettevõtlus ja käibemaksuga maksustatav – näiteks juhul, kui tegevusalaks on koolitusteenuse pakkumine.

Käibemaksuseaduse § 2 lõige 2 defineerib ettevõtluse isiku iseseisva majandustegevusena, mille käigus võõrandatakse kaupa või osutatakse teenust, olenemata tegevuse eesmärgist või tulemustest. Ettevõtluse tuvastamisel on oluline, et teenus oleks osutatud tasu eest ning teenuse osutaja ja teenuse saaja vahel on õigussuhe, millega seotud toimingud on vastastikused ning teenuse eest makstava tasu ja osutatava teenuse vahel on otsene seos.

Kui MTÜ või SA korraldab tasulisi kursusi (näiteks keelekursusi) ärilisel eesmärgil, tekib sellest maksustatav käive käibemaksuseaduse mõttes. Ärilisel eesmärgidel antav koolitus on selline, millega konkureeritakse koolitusturul ja mille eesmärgiks on tulu teenimine.

Kui MTÜ või SA on osalenud riigihankel ja sellest tulenevalt osutavad teenust, siis teenuse hinna ja osutatava teenuse vahel on seos olemas.

Koolitusteenuste maksustamine

Kuni 31.12.2005 loeti MTÜ või SA poolt osutatav koolitus alati maksuvabaks, kuid alates 01.01.2006 regulatsioon muutus ja maksustamine sõltub tehingute sisust, mitte isikust, kes koolitusteenust osutab.

Käibemaksuseaduse § 16 lõike 1 punkti 3 kohaselt on maksuvaba teenus, mida MTÜ liikmemaksu eest või tasuta osutab oma liikmetele. Küll aga ei ole õige kursusel osalejaid vormistada MTÜ liikmeks ja kursuse osalustasu nimetada liikmemaksuks pelgalt selleks, et käibemaksu maksmise kohustusest kõrvale hoida, maksustamine toimub lähtuvalt tehingu tegelikust sisust.

Käibemaksuseaduse § 16 lõike 1 punkt 6 sätestab maksuvabastuse teatud haridusteenustele – maksuvaba on alus-, põhi-, kutse-, kesk- või kõrghariduskoolitus, sealhulgas õppevahend, mille koolitusteenuse osutaja võõrandab teenuse saajale, üldhariduskoolitusega seotud eraõppetunni andmine ja muu koolitus, välja arvatud ärilistel eesmärkidel antav muu koolitus.

See maksuvabastus põhineb käibemaksudirektiivi artikli 132 lõike 1 punktidel i ja j, mis lähtuvad põhimõttest, et maksuvaba käibena käsitatakse üksnes sotsiaalse iseloomuga koolitusteenust, mitte aga ettevõtluse käigus osutatavat koolitusteenust.

Käibemaksuseaduse § 16 lõike 1 punkti 6 kohaselt on maksuvaba lisaks tasemeõppele (mis on alati maksuvaba), ka üldhariduskoolitusega seotud eraõppetunni andmine, seega näiteks eratunni andmisest riigieksamiks valmistumiseks tekib maksuvaba käive. Ümberõpe ja täiendõpe tasemehariduse alla ei mahu ja on selles sättes hõlmatud mõistega „muu koolitus”. Muu koolitus ei ole maksuvaba, kui seda osutatakse ärilistel eesmärkidel ja on seos osutatud teenuse ja makstava tasu vahel. Ärilist eesmärki ei välista see, et teenuse osutamisest teenitud tulu kasutatakse oma edasise tegevuse finantseerimiseks.

Näiteks autokoolid õpetavad kasulikke oskusi, kuid nende teenused maksuvabastuse alla ei kuulu. Euroopa Kohus kohtuasjas C-449/17 (käsitles autokooli koolitusteenust, mis annab B-ja C1-kategooria sõiduki juhiloa) otsustas, et see teenus ei ole maksuvaba.

Kui MTÜ-l või SA-l tekib maksustatav käive, tuleb end [registreerida käibemaksukohustuslaseks](#) vastavalt käibemaksuseaduses toodud tingimustele.

Kui MTÜ või SA korraldab tasulisi kursusi (näiteks keelekursusi) ärilisel eesmärgil, tekib sellest maksustatav käive käibemaksuseaduse mõttes. Ärilisel eesmärkil antav koolitus on selline, millega konkureeritakse koolitusturul ja mille eesmärgiks on tulu teenimine. Ärilistel eesmärkidel antud koolituse kohta saab rohkem lugeda jaotisest „[Huvihariduse maksustamine](#)”.

Viimati uuendatud 30.06.2026